

2023-06-07

§ 97 2023.215 KS

Förändring av valdistrikt inför EU-parlamentsvalet 2024

Ärendebeskrivning

Varje kommun ska enligt vallagen delas in i geografiska röstningsområden (valdistrikt). Kommunfullmäktige i respektive kommun ska föreslå en indelning som Länsstyrelsen fastställer enligt 4 kap 17 § vallagen.

En kommun kan bestå av en eller flera valkretsar, som sedan delas in i valdistrikt. Kommunfullmäktige beslutade den 31 maj 2017, § 131 att Alingsås kommun från och med valet år 2018 ska utgöra en valkrets. I samband med beslutet genomfördes även justeringar av vissa valdistrikt. Samtliga kommuner ska se över indelningen året närmast före det år då ordinarie val till riksdagen ska hållas. Befolkningen ökar och förväntas fortsätta öka i Alingsås kommun. Valdistriktens indelning kommer kontinuerligt behöva ses över.

Valnämnden har behandlat ärendet den 18 april 2023, § 2 med förslag till beslut i kommunfullmäktige att förslag till valdistriktsindelning godkänns, och att det skickas till Länsstyrelsen i Västra Götaland för prövning.

Beredning

Kommunledningskontoret har i skrivelse den 11 maj 2023 lämnat följande yttrande:

Valkansliet har tagit fram ett förslag på ny indelning av valdistrikt inför 2024 års val. Det finns inget krav att kommunen ska se över indelning av valdistrikt inför ett EU-parlamentsval. Valkansliet har valt att se över valdistrikten inför EU-parlamentsvalet för att ha möjlighet att pröva den nya valdistriktsindelningen i ett val som vanligtvis har färre antal röstande. Valnämnden ser över och beslutar om vilka vallokaler som ska knytas till respektive distrikt inför varje val.

Bestämmelser om valdistrikt finns i vallagen. Ett valdistrikt ska omfatta mellan 1000 och 2000 röstberättigade. Om det finns särskilda skäl får dock ett valdistrikt omfatta färre än 1000 eller fler än 2000 röstberättigade. Skäl för detta kan till exempel vara om valdistriktet är geografiskt svårtillgängligt eller att valdistriktet väntas öka eller minska sin folkmängd inom kort. Motiven till att ett valdistrikt inte får vara för litet är att det äventyrar valhemligheten för de röstberättigade. Ett för stort valdistrikt innebär praktiska problem på valdagen med risk för långa köer för väljare och hög arbetsbelastning för röstmottagare.

Varje valdistrikt har en vallokal och valdistriktens storlek och omfattning anpassas för att få en jämn och smidig tillströmning av väljare till vallokalerna. De röstberättigade bör få en bra resväg till vallokalen och ett distrikt ska om möjligt ha naturliga gränser. Det innebär att gränserna i den mån det är möjligt ska gå längs med vägar och mellan bostadsområden snarare än igenom dem. Ett valdistrikt får inte heller helt omsluta ett annat valdistrikt.

Uppgifter om antal röstberättigade baseras på Valmyndighetens statistik över antal röstberättigade per fastighet. Förslag till ny valdistriktsindelning är baserad på statistik från den 11 september 2022.

Valkansliet har sett över samtliga valdistrikt vad gäller storlek och omfattning. Valkansliets

2023-06-07

förslag innebär en justering av flera valdistrikt. Den största förändringen är förslaget att skapa ett nytt valdistrikt i Stadsskogen. De andra mindre justeringarna föreslås framförallt för att skapa en jämnare storlek av distrikten. Av justeringarna följer även namnbyten på vissa av distrikten. Mindre redaktionella ändringar har gjorts sedan valnämnden behandlade ärendet. Det avser slutlig korrigerings av distrikten Stockslycke/Holmalund och Bälinge/Gråbo. Justeringarna framgår i sin helhet i beslutsunderlaget.

Det nya förslaget innebär att två distrikt får färre än 1000 röstberättigade. Det ena är det nya distriktet, som föreslås ligga under 1000 röstberättigade då antal röstberättigade väntas växa inom kort. Det andra valdistriktet som ligger under 1000 röstberättigade är Anten/Gräfsnäs. Området delas av sjön Anten vilket försvårar indelningen.

Kommunledningskontoret föreslår med ovan kommentarer att förslag till förändringar i valdistrikt antas, och översänds till Länsstyrelsen i Västra Götalands län för prövning.

Kommunstyrelsens arbetsutskott har den 24 maj 2023, § 88 behandlat ärendet.

Beslut

Förslag till beslut i kommunfullmäktige

1. Förslag om förändring av valdistrikt i Alingsås kommun godkänns.
2. Förslaget överlämnas till Länsstyrelsen för prövning.